

БІЛА КНИГА ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Олена ЧЕБАНЕНКО

Лабораторія законодавчих ініціатив

ГРОМАДЯНИН І ДЕРЖАВА: РОЗВИТОК ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ (жовтень 2010 – вересень 2012)

- ❑ Британська Рада
- ❑ Лабораторія законодавчих ініціатив (м. Київ)
- ❑ Асоціація «Соціально-Економічні Стратегії та Партнерства» (м. Донецьк)
- ❑ За підтримки Європейського Союзу
- ❑ **МЕТА:** забезпечення прозорості та вдосконалення місцевого самоврядування в Україні шляхом оптимізації процедур на місцевому і регіональному рівні та залучення громад до управлінського процесу

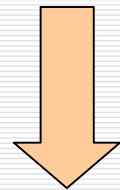
БІЛА КНИГА

- ❑ Системний стратегічний документ
 - ❑ Обговорений і пілотований
 - ❑ Має потенціал бути адаптованим до різних регіонів і рівнів управління
 - ❑ Базується на європейських стандартах громадської участі у процесі вироблення політики (в основі – Кодекс кращих практик громадської участі у процесі прийняття рішень Ради Європи)
 - ❑ Включає аналіз чинного законодавства про співпрацю влади та громадськості
 - ❑ Містить експертні та практичні рекомендації
-

МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ

- ❑ Найбільш наближений до громадян рівень здійснення публічної влади
- ❑ Передбачає функціонування системи механізмів вирішення проблем локального значення
- ❑ Ґрунтується на принципі субсидіарності

МІСЦЕВЕ УПРАВЛІННЯ – сукупність інституційного каркасу, а також процедур і механізмів безпосередньої демократії, що забезпечують максимальний вплив населення на прийняття владних рішень на місцевому рівні

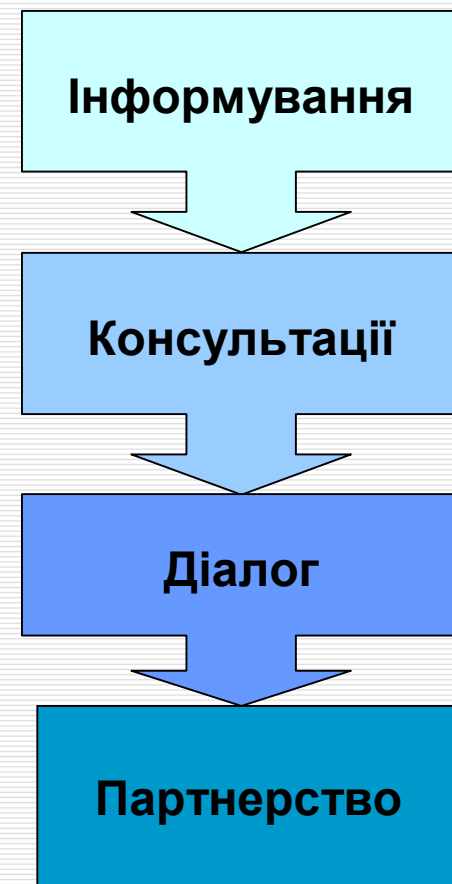
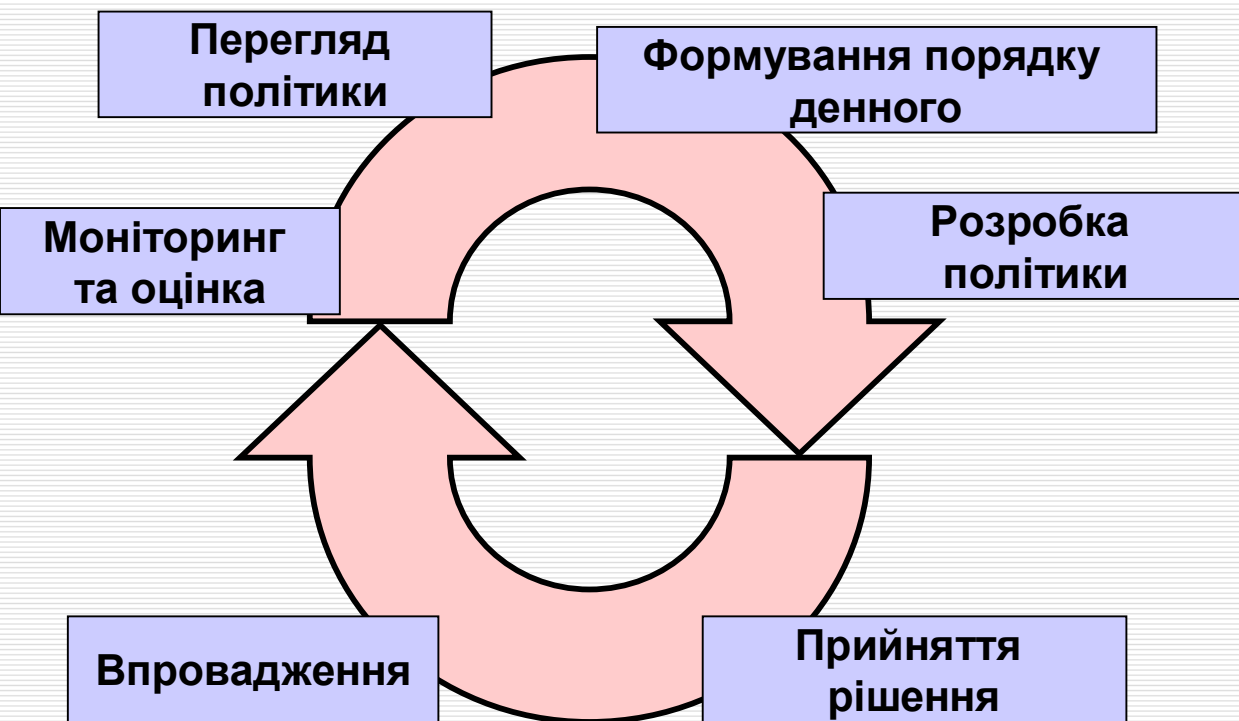
МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК

- **ГРОМАДЯНИ**, що є представниками певної громади
- **ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**, які покликані представляти та захищати групові інтереси громадян
- **ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ** та їх виконавчі органи, що представляють інтереси територіальних громад і наділені певними повноваженнями по забезпеченню відповідних інтересів
- **МІСЦЕВІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ**, які покликані забезпечувати баланс місцевих і національних інтересів

“Дозволено те, що не заборонено законом”

“Дозволено те, що прямо передбачено законом”

ЦИКЛ ПОЛІТИКИ ТА РІВНІ ГРОМАДУЧАСТІ

ІНСТРУМЕНТИ СПІВПРАЦІ ВЛАДИ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УКРАЇНІ

- ❑ Місцевий референдум
 - ❑ Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади (*Постанова КМУ «Про затвердження Порядку сприяння проведення громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади № 976 від 5.11.2008»*)
 - ❑ Консультації з громадськістю (*Постанова КМУ «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» №996 від 3.11.2010*): публічні громадські обговорення та вивчення громадської думки
 - ❑ Громадські ради (*Постанова КМУ «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» №996 від 3.11.2010*)
 - ❑ Загальні збори громадян за місцем проживання
 - ❑ Органи самоорганізації
-

ЗАГАЛЬНІ НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

- ❑ Рекомендаційний характер проведення для органів місцевого самоврядування
- ❑ Рекомендаційний характер результатів і напрацювань
- ❑ Відсутність ефективних механізмів залучення окремих громадян до процесу розробки політики
- ❑ Обмежене використання електронних ресурсів та он-лайн комунікації, непрозорість діяльності деяких органів влади
- ❑ Відсутність фахових вимог до організацій громадянського суспільства, що є суб'єктами співпраці
- ❑ Обмеженість фінансування діяльності організацій громадянського суспільства
- ❑ Відсутність механізмів запобігання конфліктів інтересів під час співпраці влади та громадськості

РЕКОМЕНДАЦІЇ: громадська експертиза

- ❑ Поширити загальнообов'язковість норм законодавства, що регулюють проведення громадської експертизи, на діяльність органів місцевого самоврядування
- ❑ передбачити можливість подання електронних запитів на проведення громадської експертизи діяльності органів влади
- ❑ передбачити загальнообов'язковість врахування результатів громадської експертизи при прийнятті владних рішень; якщо орган влади вважає, що проведена експертиза не є достатньо якісною або не повністю відповідає обговорюваній проблематиці, він повинен надати громаді та організації громадянського суспільства чіткі та змістовні роз'яснення причин своєї позиції
- ❑ передбачити на законодавчому рівні механізми запобігання конфлікту інтересів при проведенні громадської експертизи діяльності органів місцевої влади
- ❑ зобов'язати органи місцевої влади виділяти передбачати у місцевих бюджетах кошти на проведення громадської експертизи
- ❑ забезпечити організацію навчання представників організацій громадянського суспільства ефективним методикам проведення громадської експертизи діяльності органів місцевої влади; один зі шляхів – визначення органами влади пулу організацій, відповідальних за проведення навчання

РЕКОМЕНДАЦІЇ: консультації з громадськістю

- **Передбачити обов'язковість врахування органами місцевої влади результатів консультацій з громадськістю при прийнятті остаточних рішень (зокрема – позицій бенефіціаріїв певної політики)**
- **поширити загальнообов'язковість норм, що регулюють проведення консультацій з громадськістю, на органи місцевого самоврядування**
- **надати можливість окремим громадянам вносити пропозиції щодо питань, які мають стати предметом консультацій з громадськістю**
- **оскільки питання місцевого значення є предметом відання всіх органів місцевого управління, при проведенні консультацій органами місцевої виконавчої влади органи місцевого самоврядування мають залучатися до обговорення обов'язково**
- **на рівні статус громад передбачити механізми забезпечення репрезентативності різних соціальних груп (зокрема – груп бенефіціаріїв) про проведенні консультацій з громадськістю**

РЕКОМЕНДАЦІЇ: громадські ради

- ❑ Посилити загальну відкритість роботи ініціативних груп за рахунок постійного оприлюднення їх складу, поточних документів та прийнятих рішень на офіційному сайті органу влади, при якому утворюється громадська рада
 - ❑ передбачити обов'язкове завчасне повідомлення ініціативною групою делегатів інститутів громадянського суспільства про недопущення їх до участі в установчих зборах із зазначенням підстав такого недопущення
 - ❑ запровадити чітку процедуру оскарження неправомірних дій/бездіяльності ініціативних груп щодо учасників установчих зборів
 - ❑ громадським радам доцільно обирати заступників голови громадської ради за тематичним спрямуванням, які одночасно можуть бути головами постійних комісій громадської ради
 - ❑ визначати кількість комісій/комітетів громадських рад за пропорцією 1 комісія на 10 членів громадської ради
 - ❑ внести зміни до Постанови КМУ №996 в частині запровадження чітких строків погодження органом виконавчої влади положень про громадські ради
 - ❑ громадським радам ухвалити власні регламенти, що дозволять структурувати та водночас спростити процес організації роботи громадських рад
-

РЕКОМЕНДАЦІЇ: громадські ради

- ❑ **Передбачити у положеннях про громадські ради чітку норму про заборону делегування права голосу членами громадської ради**
 - ❑ **узгодити зміст положень про громадські ради з регламентом роботи органів влади, при яких такі громадські ради утворюються**
 - ❑ **конкретизувати строк оприлюднення інформації, що готується ініціативними групами, включно з рішеннями ініціативних груп (зокрема, щодо причин відмови до участі в установчих зборах)**
 - ❑ **конкретизувати строки оприлюднення протоколу установчих зборів**
 - ❑ **конкретизувати строки затвердження керівником органу влади складу громадської ради із зазначенням вичерпного переліку випадків, за яких він може не затвердити склад ради**
 - ❑ **конкретизувати строку погодження керівником органу влади Положення про громадську раду та вичерпний перелік підстав, за яких він може його не погодити**
 - ❑ **заборонити участь в установчих зборах по формуванню громадської ради кількох інститутів громадянського суспільства, що відносяться до одної організації**
 - ❑ **виписати процедуру оскарження неправомірних дій ініціативної групи по підготовці установчих зборів, включно із переліком підстав для скасування рішення Установчих зборів**
 - ❑ **мобілізувати до участі в установчих зборах галузеві інститути громадянського суспільства та організації аналітичного спрямування**
-

РЕКОМЕНДАЦІЇ: загальні збори громадян за місцем проживання

- Зобов'язати місцеві ради врегулювати порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання або внести зміни до чинного регулювання таким чином, аби збори проводилися регулярно та мали реальний вплив на прийняття рішень на місцях**
-

РЕКОМЕНДАЦІЇ: органи самоорганізації населення

- Більш чітко визначити на законодавчому рівні правовий статус органів самоорганізації населення та їх членів
 - спростити процедуру створення ОСН, зменшивши залежність процесу їх легалізації від волі конкретної місцевої ради; спростити процедуру проведення зборів (конференції) жителів
 - стимулювати активність місцевих рад при створенні ОСН з метою адекватного представництва та захисту інтересів мешканців певних територій через інститут самоорганізації
 - більш чітко законодавчо визначити коло повноважень, які можуть бути делеговані відповідною радою ОСН
-

Дякую за увагу!

Олена ЧЕБАНЕНКО

helen@laboratory.kiev.ua
